

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до статті 16
Закону України «Про державні нагороди України»
(щодо позбавлення державних нагород)
(реєстр. № 1211 від 2 грудня 2014 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 12 травня 2016 року (протокол № 47) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України» (щодо позбавлення державних нагород) (реєстр. № 1211 від 2 грудня 2014 року), поданий народними депутатами України Марченком О.О. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є врегулювання процедури позбавлення високих державних відзнак нагороджених осіб.

Для досягнення цієї мети авторами Законопроекту пропонується зазначити підстави, що можуть слугувати причиною порушення питання перед Президентом України про позбавлення державних нагород. Пропонується врегулювати процедуру позбавлення державних нагород шляхом внесення відповідних змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України». Зокрема, положеннями частини третьої статті 16 законопроекту передбачається, що підставами для позбавлення державних нагород є: вчинення посягання на територіальну цілісність та недоторканність України; публічне висловлювання на підтримку сепаратизму з метою відділення та приєднання території України до іншої держави; інші вчинки, що підривають авторитет України на міжнародній арені і не сумісні з високою державною нагородою.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Стаття 102 Конституції України визначає, що Президент України є главою держави і виступає від її імені, а також є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Визначений в статті 102 статус Президента України, дає підстави вважати його втіленням (уособленням) держави і державної влади в цілому, а не якоїсь її окремої гілки, що обумовлено колом повноважень, роллю та місцем його у політичному житті суспільства. Як глава держави Президент є вищою посадовою особою і саме тому наділяється повноваженнями виступати від імені України і у внутрішньому житті країни, і у міжнародних відносинах.

При здійсненні функцій глави держави Президент користується повноваженнями, які закріплюються у статті 106 Конституції України.

Пунктом 25 статті 106 Основного Закону передбачено, що Президент України нагороджує державними нагородами, встановлює президентські відзнаки та нагороджує ними.

Відповідно до пункту 5 частини другої статті 92 Конституції України державні нагороди встановлюються виключно законами України.

Головне науково-експертного управління висловило зауваження до Законопроекту та пропонує відхилити його у першому читанні, з огляду на недоцільність внесення запропонованих змін, оскільки «підстави, за які пропонується позбавляти державних нагород мають ознаки тяжких злочинів, що передбачені Кримінальним кодексом України, а отже потребуватимуть певних доказів і повинні бути відповідним чином доведені у встановленому законом порядку, тоді, як відповідно до змісту частини третьої статті 16 Законопроекту лише засудження за тяжкий злочин потребуватиме відповідного подання суду на відміну від інших запропонованих підстав. Водночас, вказані зауваження не стосуються невідповідності Законопроекту нормам Основного Закону України.

Згідно з Конституцією України Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні, до повноважень якої належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85, стаття 91).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України» (щодо позбавлення державних нагород) (реєстр. № 1211 від 2 грудня 2014 року), поданий народними депутатами України Марченком О.О. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ